

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Torda Csabáné dr. ügyvéd által képviselt felperesnek az F1 Consulting Felszámoló és Pénzügyi Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság (Börcsök Sándor felszámolóbiztos) által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. április 27-én kelt 6.G.40.058/2009/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes a másodfokú perköltségét maga viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A perben nem álló ... Lízing és Pénzügyi Rt. a jelen per alperesétől 1998. augusztus 4-én megvásárolt ... típusú, ... forgalmi rendszámú tehergépkocsit a felperes jogelődjével (továbbiakban: felperes) mint lízingbevevővel ugyanezen a napon megkötött pénzügyi lízingszerződés alapján 1998. augusztus 28-án adta a felperes birtokába, majd a tehergépjármű tulajdonjogát 2000. február 23-án a felperesre átruházta.

A felperes 2001. március 27-én értékesítette a perbeli gépjárművet ... részére, 1.750.000 forint és ÁFA vételár fejében.

A felperes - mint a hibás teljesítésből eredő jogok érvényesítésére szerződés alapján feljogosított személy - a Ptk. 310. §-ára alapított módosított keresetében 8.135.431 forint és járulécai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első fokon eljáró Fővárosi Bíróság a 6.G.75.422/2000/82. számú ítéletével a keresetet elutasította, mert a rendelkezésre álló szakértői vélemények alapján nem látta bizonyítottnak, hogy az alperes hibásan teljesített, illetve hogy a felperes állítása szerint őt ért vagyoni és nem vagyoni kárt az alperes idézte elő. A felperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta (10.Gf.40.075/2007/4.).

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróság a Pfv.IX.20.814/2008/4. számú végzésével a másodfokú bíróság ítéletét - az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította, a felperes másodfokú és felülvizsgálati együttes perköltségét 1.464.276 forintban, az alperesét 396.916 forintban állapította meg. Határozta indokolása szerint a felperes kártérítés megfizetésére irányuló keresetét egyrészt arra alapította, hogy a perbeli gépjármű - ahogy azt ... szakértő a szakvéleményében megállapította - a közúti fuvarozásra csak korlátozott mértékben volt alkalmas, másrészt arra hivatkozott, hogy a vezérmű fogaskereke konstrukciós hibában szenvedett. A felperes előadta; 8.135.431 forint összegű kár érte amiatt, hogy az alperes rendszeres fuvarozásra alkalmatlan, a típusbizonyítványban megjelölt feltételeknek nem megfelelő, konstrukcióhibás terméket adott el részére. Emiatt ugyanis a felperes 2001 márciusában csak 3.110.000 forinttal csökkentett vételáron tudta a járművet értékesíteni, tehát ilyen összegű tényleges kára merült fel, és kára keletkezett a meghibásodások miatti leállásokkal okozati összefüggésben is. Gépjárművek bérletére kényszerült, és emiatt 2.735.486 forint összegű többletköltsége keletkezett, az elmaradt haszon formájában 1.289.945 forint kára volt, és további 1.000.000 forint nem vagyoni kára is felmerült, ugyanis üzleti hírneve csökkent, amiatt, hogy ügyfelei szemében megbízhatatlanná vált. Figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem már csak a vezérmű fogaskerekének konstrukciós hibájával foglalkozott és csak erre alapítottan állította, hogy az alperes részéről hibás teljesítésre került sor, a felülvizsgálati kérelem keretei között eljáró Legfelsőbb Bíróságnak csak azt kellett vizsgálnia, hogy ez okból helytállóan állapította-e meg a másodfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségének hiányát. E körben kifejtette, hogy a bíróság által kirendelt ... igazságügyi gépjárműszakértő szerint a perbeli járműtípusnál előfordult konstrukciós hiba, nevezetesen a közlő-kerék hibája néven összefoglalható jelenség. A hibajelenséget maga a gyártó is elismerte, sorozathibának tekintette, és megtette az érintett gépkocsik kötelező visszahívásához szükséges intézkedéseket. Tény, hogy 1998. november 26-án a perbeli gépkocsin motorcserét hajtottak végre, majd ezt követően, 1999-ben is több alkalommal cseréltek alkatrészeket, egyebek mellett 1999. június 22-én elvégezték a vezérműkerék és az olajsűrő cseréjét is. A felperes állítása szerint mind az 1998. november 26-i, mind az 1999. június 22-i

beavatkozásra az alperes hibás teljesítése miatt került sor. Tény, hogy az alkatrészcserekre a garanciális időszakban került sor, és pedig olyan gyakorisággal, melyeket önmagában is az elhasználódás nem indokolhatott. A felperes a szervizkönyv alapján 1998-1999-ben a jótálláson alapuló jogait érvényesítette, és pedig sikerrel, az alperessel szemben, amiből az következik, hogy az alperes részéről a Ptk. 305. §-ának (1) bekezdése szerinti hibás teljesítésre került sor. Az alperesre mint jótállásra kötelezett személyre is vonatkozik a Ptk. 248. §-ának (1) és (3) bekezdése, az alperes tehát bizonyíthatta volna a perben, hogy a gépjármű vonatkozásában nem teljesített hibásan, a hiba oka a teljesítés után keletkezett, a szervizkönyvben rögzített cserékkel nem a jótállási kötelezettségét teljesítette. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az alperes a per során ezzel kapcsolatos kioktatást a bíróságtól nem kapott (Pp. 3. § (3) bekezdése), az új eljárásban ezért lehetőséget kell adni az alperes számára annak bizonyítására, hogy a felperes állításával szemben az 1998. novemberi motorcserére nem az alperes hibás teljesítése miatti jótállás keretében került sor, és a vezérműkerék cseréje sem azért vált szükségessé 1999. június 22-én, mert nem volt eredményes az 1998. november 26-i motorcsere. Kifejtette továbbá, hogy az egyes kárigények vonatkozásában az alperest terheli az új eljárásban annak bizonyítása, hogy az elvégzett cserék, javítások olyan hibákra vonatkoztak, mely hibák 1998. augusztus 28-án, amikor a perbeli gépjármű a felperes birtokába került, még nem álltak fenn. Amennyiben az alperes ezt bizonyítani nem tudja és ezért a hibás teljesítés ténye megállapításra kerül, az alperesnek lehetőséget kell adni arra, hogy a kártérítési felelősség alól magát kimenthesse (Ptk. 339. §, 315. §).

A felperes állítása szerint 3.110.000 forint tényleges kár érte amiatt, hogy az alperes hibás teljesítése folytán csak erősen nyomott áron tudta 2001. március 27-én értékesíteni a perbeli gépjárművet. A 2001. március 27-i adásvételi szerződés rögzítette, hogy a vételárat a szerződő felek azért állapították meg a forgalmi érték alatt, mert a gépjármű a rendelkezésre álló szakértői vélemény szerint konstrukcióhibás. Önmagában az alperes esetleges hibás teljesítése nem indokolhatja, hogy a gépjármű értékesítésére 2001 tavaszán 3.110.000 forinttal csökkentett értékben került sor. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül, hogy a perbeli gépjárműben 1998 végén és 1999 nyarán kicserélték azokat az alkatrészeket, melyeket a konstrukciós hiba érintett, és ennek következtében akár növekedhetett is a gépjármű használati és forgalmi értéke. Annak megállapításánál, hogy a felperest a gépkocsi értékesítésekor érte-e kár, annak van jelentősége, hogy a szervizben megfelelően megtörtént-e a konstrukciós hiba elhárítása, azonban nem állnak adatok rendelkezésre azzal kapcsolatban, hogy 1999 nyarán miként történt meg a közlő-kerék cseréje, tehát az 1999. június 22-i csere során a konstrukciós hibát kiküszöbölték-e, vagy pedig ez nem történt meg. Mivel a szervizkönyv bizonyítja, hogy a gépjárműben nem csak a motor, de a közlő-kerekek cseréje is megtörtént, a felperesnek kell bizonyítania azt, hogy a cserét nem megfelelő módon végezték el, egy ténylegesen értékcsökkent állapotú, hibás járművet értékesített.

A megismételt elsőfokú eljárásban a I.rendű felperes neve a felperes jogutódjaként a perbe belépett, II. rendű felperesként történő perbelépését az elsőfokú bíróság a

2010. január 25-én kelt 6.G.40.058/2009/16-II. számú végzésével állapította meg, s a 20. sorszámú végzésével bocsátotta el a perből a I.rendű felperes neve-t mint I. rendű felperest.

Az elsőfokú bíróság a 2010. április 27-én meghozott ítéletével a felperes (II. rendű felperes) keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 727.681 forint perköltséget. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a peres feleknek a Pp. 141. §-ának (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekre való figyelmeztetése ellenére sem volt további bizonyítékuk és bizonyítási indítványuk (Pp. 164. § (1) bekezdés). A felhívás ellenére az alperes nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, így úgy tekinthető, hogy a perbeli hiba nem a teljesítés után keletkezett, az alperes nem mentette ki magát és nem bizonyosodott be az sem, hogy a hibátlan teljesítés érdekében úgy járt volna el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felperes sem tett eleget az őt terhelő bizonyítási kötelezettségeinek, a szervizkönyv adataival szemben nem bizonyította, hogy az 1999. június 22-i motorcserét nem megfelelő módon végezték el, és ezért hibás állapotú járművet értékesített 2001 márciusában, az elmaradt haszon iránti igényével kapcsolatban a felperes a 2002. március 12-i tárgyaláson előadta, hogy a számításait ki fogja dolgozni, de ez - a bíróság felhívása ellenére - nem történt meg. Nem állapítható meg, hogy a felperes által csatolt számlák és fuvarlevelek miként bizonyítják az alperes magatartására visszavezethetően az állított elmaradt hasznát. Mindezekre tekintettel és a többletköltségek, valamint az üzleti hírnév csorbulása miatt előterjesztett kárigény bizonyíthatatlansága folytán az elsőfokú bíróság a felperes teljes keresetét elutasította, s a felperest kötelezte a Pp. 78. §-a alapján a rendelkező rész szerint a perköltség viselésére.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatása; a keresetnek megfelelő döntés meghozatala, másodlagosan az első fokú ítélet hatályon kívül helyezése iránt. Álláspontja szerint az ítélet törvénysértő. Előadta, hogy a felperes személyében engedményezési szerződés alapján változás következett volna be, azonban hiába kérte a perben csatolt iratok alapján a bíróságot a döntés meghozatalára, a felperes személyének változását csak hónapok múlva állapította meg az utolsó tárgyaláson, amikor azonnal ítélethozatalra is sor került. Arra hivatkozott, hogy amíg a perben a bíróság nem hoz döntést a felperes jogutódlásának kérdésében, addig a jogutód jognyilatkozatai érvénytelenek, és ilyen körülmények között „kérdéses”, hogy a felperesi jogi képviselő kinek a nevében, milyen bizonyítási indítványt tehetett. Sérelmezte továbbá, hogy a jogalap és az igény összezszerűsége kérdésében egy ítélet született, ugyanis a jelen esetben az összezszerűség olyan szakértői bizonyítást igényel, amelynek „semmi értelme”, ha a jogalap kérdésében elutasítandó döntés születik. Előadta továbbá; a perben azért nem történt semmi, mert az alperes felszámolási eljárás alá került, és az eljáró bíróság a felszámolót sem kereste meg, annak ellenére, hogy a felperes ennek tényét bejelentette, s megítélése szerint a perben csatolt okiratok alapján elsősorban az alperesnek kellett volna bizonyítania, és nem a felperesnek.

Az alperes felszámolója fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem megalapozott.

A Pp. 275. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik; ha a Legfelsőbb Bíróság az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat ad.

A felterjesztett iratok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a Legfelsőbb Bíróság kötelezően előírt utasításainak megfelelően járt el, megállapítható továbbá; az ... Légtechnikai Kft. perbelépése tárgyában a bíróság a 16-II. sorszám alatti végzésével 2010. január 25-én és nem az ítélethozatal napján döntött, a felperes törvénysértésre hivatkozása a következőkre figyelemmel is alaptalan.

A I.rendű felperes neve felperes jogi képviselője 2009. március 16-án kelt iratában bejelentette - csatolva a 2008. október 14-én kelt s a I.rendű felperes neve mint engedményező és az ... Légtechnikai Kft. mint engedményes közötti engedményezési szerződést -, hogy a felperes személyében változás következett be, kérte a jogutódlás megállapítását és az új jogosult felperes perbelépésének a megállapítását. A perbe lépni kívánó ... Légtechnikai Kft. meghatalmazását nem csatolta.

A I.rendű felperes neve jogi képviselője 2009. március 16-án kelt - fax útján - kérte a 2009. május 18-ára kitűzött tárgyalás távollétében történő megtartását, és ismételten bejelentette az engedményezés tényét.

Az elsőfokú bíróság a 2009. május 18-án tartott tárgyaláson hozott végzésével kötelezte a felperest, hogy jogutód perbelépési nyilatkozatához csatolja ügyvédi meghatalmazását. A jogi képviselő a kötelezésnek eleget tett.

A felek személyében történő változásokra nézve a Pp. 61-65. §-ai tartalmazzak rendelkezéseket.

A Pp. 61. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a per alapjául szolgáló jogviszonyban a polgári jog szabályai szerint valamelyik fél helyébe a per folyamán jogutód lép, a jogutód a perbe félként önként beléphet, illetőleg a jogutódot az ellenfél is perbe vonhatja. A felperes jogutódját csak akkor lehet perbe vonni, ha a jogutódlás a felperes halála, illetve a jogutódlással történő megszűnése miatt következett be.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik; a felperesi jogutód önkéntes perbelépéséhez a felperes hozzájárulása, az alperesi jogutód önkéntes perbelépéséhez pedig mindkét fél hozzájárulása szükséges. Hozzájárulásra nincs szükség, ha a perbelépés azért történik, mert a jogelőd meghalt vagy jogutódlással megszűnt, a jogutódlást azonban valószínűsíteni kell.

A (3) bekezdés alapján a jogutód perbelépése, illetőleg perbevonása esetén - ha ez nem a jogelőd halála miatt történt - a jogelődöt kérelmére az ellenfél hozzájárulásával a perből el kell bocsátani.

Az elsőfokú bíróság a Pp. idézett rendelkezései, valamint a Pp. 62. §-ában foglalt szabályok alkalmazásával a 2010. január 25-én tartott tárgyaláson a 16-II. sorszámú végzésével a Pp. 61. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította, hogy az ... Kft. II. rendű felperesként a perbe belépett. E tárgyaláson az elsőfokú bíróság ítéletet nem hozott, az első fokú ítélet meghozatalára 2010. április 27-én került sor, s ezen időpontig sem a jogelőd, sem a jogutód felperes bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság többszöri felhívása ellenére nem terjesztett elő, a jogutód felperes a 2010. február 17-én kelt iratában csupán azt jelentette be, hogy a kereseti kérelmét fenntartja.

Az iratokból az is megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a 2009. február 10-én kelt idéző végzésében a Pp. 141. §-ának (6) bekezdésére hivatkozással hívta fel a feleket, így a jogelőd felperest - utalással a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság végzésében foglaltakra -, hogy a bizonyítékait és bizonyítási indítványait terjessze elő. Ez a felhívás és az elsőfokú bíróság újabb felhívásai eredménytelenek maradtak, holott mind a jogelőd, a I.rendű felperes neve, mind a jogutód, az ... Légtechnikai Kft. jogi képviselője azonos volt, így nem lett volna akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság kötelezésnek a jogi képviselő eleget tegyen, hiszen a Pp. vonatkozó rendelkezése szerint a jogutód a perből elbocsátott jogelődjének helyébe lép; a jogelőd elbocsátásáig végzett perbeli cselekmények és az addig meghozott bírói határozatok vele szemben is hatályosak (Pp. 62. § (3) bekezdés). Ugyanakkor a perbelépés tárgyában meghozott határozat sem eredményezte azt, hogy a felperes (a jogutód) az őt terhelő kötelezettségeinek a bizonyítás körében eleget tegyen.

Mindezekből az következik, hogy az elsőfokú bíróság csak a rendelkezésre álló adatok alapján dönthetett.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy az alperes nem tett eleget az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek, ezért úgy tekinthető, hogy a perbeli hiba nem a teljesítés után keletkezett, az alperes nem mentette ki magát és nem bizonyosodott be az sem, hogy a hibás teljesítés érdekében úgy járt volna el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az alperes hibás teljesítése azonban önmagában nem alapozza meg az alperes kártérítés fizetési kötelezettségét.

A Ptk. 310. §-a szerint szavatossági jogainak érvényesítésén kívül a jogosult a hibás teljesítésből eredő kárának megtérítését is követelheti a kártérítés szabályai szerint.

A Ptk. idézett szabálya a kártérítési felelősséget hibás teljesítés esetében is az általános felelősségi szabályok szerint állapítja meg. A kötelezett tehát a hibás

teljesítéssel okozott kárért ugyanolyan feltételek szerint felel, mint a szerződésszegéssel okozott minden egyéb kárért.

A Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése értelmében a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni. A kártérítési felelősség (Ptk. 339. § (1) bekezdés) négy alapvető feltétele a jogellenesség, az okozati összefüggés, a kár és a felróható magatartás, melyek a felelősség szükségképpen elemei, amely azt jelenti, hogy bármelyik felsorolt feltétel hiányában a kártérítési felelősség nem állapítható meg.

Az alperes a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdéséből következően őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére nem bizonyította azt, hogy az alperes hibás teljesítésével okozati összefüggésben 8.135.431 forint kára származott. Így nincs hitelt érdemlő bizonyíték arra, hogy a gépjármű értékesítésére 3.110.000 forinttal csökkentett értékben került sor. A felperesnek nem volt bizonyítási indítványa továbbá sem a 2.735.486 forint többletköltséggel, sem 1.289.945 forint elmaradt haszonnal, sem az 1.000.000 forint nem vagyoni kárigénnyel kapcsolatban. A felperes maga sem hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy az előadásai a bizonyításhoz elégségesek lennének. A felperesre háruló bizonyítási teher szempontjából nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy az alperes felszámolás alá került, s alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy az elsőfokú bíróság nem kereste meg az alperes felszámolóját, ilyen konkrét indítványa nem is volt.

Mindebből következően az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el bizonyítottság hiányában a felperes (jogutód felperes) kártérítés megfizetésére irányuló keresetét.

A közbenső ítélet (Pp. 213. §-ának (3) bekezdése) a keresettel vagy viszontkeresettel érvényesített jog megalapozottságát tartalmazó megállapítás, s mivel az elsőfokú bíróság a felperes követelését megalapozottan utasította el, így alaptalanul sérelmezte a felperes fellebbezésében a közbenső ítélet meghozatalának a hiányát.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes a másodfokú eljárásban felmerült perköltségét maga viseli. Az alperesnek a fellebbezési eljárásban költsége nem merült fel, így arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2010. november 16.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró